

Subjekt – zdroj a povaha jeho akceschopnosti

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2015](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2015](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 8. 2. 2015

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 8. 2. 2015

Subjekt – zdroj a povaha jeho akceschopnosti

Subjekt je svým původem non-objekt, ale ve své schopnosti být činný má (nebo může mít) vliv na skutečnosti, které mají také svou předmětnou stránku (někdy vedle té nepředmětné, někdy – v případě nepravých jsoucen – vskutku bez ní na příslušné úrovni, nikoli však naprosto bez ní); subjekt nečinný přestává v témž rozsahu být subjektem. Odkud tedy bere subjekt tuto svou akceschopnost, kterou vždy zároveň znovu-ustavuje sám sebe (tj. své bytí a svůj způsob bytí)? Na jednu stranu je každý subjekt závislý na určité jediné události, jejímž je subjektem, neboť to je tato určitá událost, která si svůj subjekt musí ustavit a pak nadále udržovat. To, jak se sama událost děje, nelze odvozovat od žádného subjektu (a nejméně od jejího vlastního subjektu, vždyť ten ještě nemusí být vůbec ustaven). Na druhou stranu však sama událost je na svém subjektu do té míry závislá, že bez jeho ustavení zůstává pouhou virtualitou (ať už jako celek nebo v některé své aktivitě). Kde bere subjekt tuto zcela unikátní schopnost („moc“) se podílet na vytváření něčeho, k čemu by bez subjektu (a častěji bez mnoha subjektů) nikdy nemohlo dojít, co by se nikdy nemohlo stát? Odkud čerpá zdroje pro své iniciativní podniky?

(Písek, 150208-2.)